

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 14.

Lýsingaprisur fyri petitregul: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst
avaltúrur í prísnum.

Leygardagin 3. apríl 1937.

Kostar kr. 150 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstíðum
og skrivstevuni. Telf. 143.

11. árg.

Ísvirkis holmgonga sambandsins

endar við trúttan og illgitni, nektað
fyri sakligheit.

Til okkara aftursvar til Dimmalættingar álop á Ísvirki og P. M. Dam veit Dimmalætting sær einki at bera fram uttan eitt mjørkakámt orðaskvaldur við eini so »flottari« yvirskrift sum: »Millionen, der svandt.« Eingin saklig avsanning, eingin vikan av okkara frágreiðing, eingin munandi og rættvísgerandi undanfarsla fyri tær av okkum ávístu sambandsins skaðastøðu í okkara politiska lívi. Einki av virði, als einki! Einans ein trúttan, illgitan, orðaskvaldur um vit so megu siga.

Vit kundu so stalt latið greinina »Millionen, der svandt« farið ómerktað við snári illgitan og mjølkatámi. Hvat er t. d. at gera við Dimmalættingar trúttan, at Stauning skal hava givið P. M. Dam óálitispróg, tá hon ikki so frætt sum hefur gáð eftir hvønn lut P. M. Dam hevði í Ísvirkisins ymssu virkisgreinum og royndum? Tað er orð, ið sigur: Móti fávitkuni berjast sjálvt gudarnir uttan nytta! Lat okkum tó víska »Dimm.« um, at Stauning hevur ikki virðis-mett ella talað um P. M. Dam — kortini, hvat nyttar at víska honum, ið er komin so fyrri, at hansara styrki liggur í at duga

at trútta, at trætta, at uppástanda, uttan prógv, uttan skil!

Tað, ið elvir okkum at svara, er brigdanin um, at vit skulu hava verið privatpersónligir, hava bitið deyðan mann í ryggin. Hetta er ein illgitan ella ein ranglesing, ið er skyld við lesingina av bíbliuni hjá einum vissum manni.

Tað, ið vit hava sagt um grosserara Charles Mouritsen sála er einans í samband við ta av »Dimm.« elvdu frágreiðing um tilgonguna við kollrenningini av »Ísvirkinum«, ein ópyntað frásøgn um ein høvudsíðberðan í hesari kollrenning, einki tikið frá, einki lagt til. Hvi skuldu vit og hvussu kundu vit í eini objektivari frágreiðing gjørt ódrvísi?

Tíbetur hava ikki sitið grátandi børn av Ísvirkisins ávum. Ísvirki gav kortini, tá ið alt kom til alt, meir enn av mótskøðumanna ávum fórst við tí. Tað breyt fyrri tað fyrsta hina trøllabundnu mótskøðu hjá »teim leiðandi« móti ferskiskasakinum. Tað breyt beinleiðis hol á garðin her, á ta herviligu mótskøðu, so Føroya fiskimenn, Føroya vinnandi menn hyggja so gott sum allir ta leiðina sum Ísvirkismenninir vísu á, brutu slóð fyrri.

Tessverri er sannleikin tann, at fiskimenn við konu og børnum kring Føroya land sita í dag harmløddir móti tí lat okkum siga mistaki fyrri ikki at siga misgerð, sum sambandsins og sjálvstýrisins — J. P. gjørdi ferð til Suðuroyar bara fyrri at leyfa á Ísvirki — og afturhaldsins oddamenn gjørdi við at leggja út í andskot móti Ísvirkinum fyrri at sláa tað til jarðar, áðrenn tað eydnaðist tí at slóða inná nýggjar leiðir.

Valencíastjórnin mótmælir,
at ikkiuppleggingsáttmálin skal forða henni at
keypa vápn, hvar ið hon vil.

Valencíastjórnin hevur hildið drúgvan fund um ikkiuppleggingsáttmálin.

Fyri tað fyrsta mótmælir hon, at uppreisnarmenninir í Spania

javnsetast við hana, ta lógliga fólkavaldu stjórnina. Harnæst prógvar hon, at Italia við at senda kríggssamboð og hermenn til uppreisnarmenninara aftaná

at ikkiuppblendingarsáttmálin var undirskrivaður, eisini av Italia, hevur brotið hann og byrjað kríggj við Spania uttan kríggserklæring. Hetta brot hevur Valencíastjórnin viðgjørt á fólkasambandsfundi við tað sama og viðgjørt soleiðis, at tann tryggjan, ið Spania eigur hjá fólkasambandslondunum móti álopi, má verða veitt Spania.

Og enn víðari hevur fólkaflokkastjórnin sum lóglig vald regerin at sleppa at keypa vápn og leiga kríggsfólk har, ið vápn og kríggsfólk eru at fáa.

Er hitt demokratiska Europa við at leyva nazismuni og fascismuni at reiða Spania somu lagnu sum Abessinía fekk?

Blóð í Madrid skriva harnagreinir móti tí demokratiska Europa, yvir at tað veitir stjórnarmonnum so lítlan dugnað, hóast fólkasambandslógir fyriskrivar teim demokratisku londunum at koma Spania til hjálpar í kríggnum, sum Italia og Týskland hava byrjað í móti Spania. Tí, siga blóðini, at tað eru Italia og Týskland, sum nú kríggjast móti Spania, er eingin skilamaður í va um.

Øll jørð í Týsklandi undir státn.

4 ára pláanurin hjá Hitler, ið Göring skal skilpa fyrri, tekur
einavaldið yvir allari jørð í Týsklandi.

Týskland skal vera sjálvbjargið í eitt og alt, er nazismunnar mál. Hitt fyrsta og størsta takið í 4-ára-pláaninum er tí, at Týskland skal breyðføða seg; tað ger tað ikki nú. Göring hevur tí her sum í so mongum øðrum føri noyðst at tikið uppattur programpunktii hjá javnaðarmonnum, »at Týsklands jørð skuldi vera fyrri tær hendur, ið vílva arbeiða hana.« Hann hevur so stalt nú proklamerað:

Tann, ið hevur jørð sum ódal

ella í hondum, skal arbeiða hana, so hon gevur tað, ið er møguligt at fáa burtur úr henni.

Tann, ið ikki ger hetta, fær fyrst eina ávaring. Batar hon ikki, verður viðkomandi jarðarbrúkari settur undir almenna »kontrol«. Og dugir tað ikki, missur hann jørðina, ið verður givin í dugnamanna hendur.

(Hvat mundi J. P. sagt til hetta, um hann nú var í Týsklandi?)

Falla Franco-vinirnir frá?

Stór samansverjing móti Franco-stýrinum í umbúna.

Franco loypir á í fransum sjógv.

Í Malaga og fleiri øðrum býum, har ið Franco-stýrið hevur valdið, hava menn, sum Franco hevur litið á, har ímillum fleiri officerar gjørt samansverjing móti Franco-stýrinum.

Men í evstu stund varð henda samansverjing uppdagað. 18 av høgststandandi Franco-monnum eru skotinir og hópur er settur fastur.

Er nú samansverjingin øll uppdagað?

Stórur spanskur kolabátur, ið fór út av New Castle yvir til ta fransku strondina, har ið hann sigldi á fronskum sjógv, varð um dagin ar álopin av tveimum Franco-löslorum. Henda hend-ing hevur lopið øði í. Menn undrast á, at Franco ikki virðir franskt territorium og spyrja, hvat ið av hesum stendst.

Eitt enskt skip er bombarderað av Franco-herskipum — 16 skot vóru latin av.

Locarno-sáttmálin broyttur viðvíkjandi Belgia.

Sum kunnugt gjørdur Frakland, Belgia og England tann sáttmála (Locarno), at um eitt av teim trimum londunum varð álopið, skuldu hinum í løtuni koma tí álopn til hjálpar.

Hesin sáttmáli hevur ikki fallið Belgia væl í teirri seinasta tíðini, særliga tá ið spenningurin millum Frakland og Týskland hevur verið úti undir kríggssáðresting.

KØDCENTRALEN

TIL 173. KONGEBROEN TIL 173.

Allid i. Kl. ugst Oksekød,
Paalæg og Konserver.
En Gros & En Detail.
Bygdeordrer ekspederes omg.

Nú sigist, at Belgia er loyst frá hesum bandi. Frakland og England tryggja kortini landamarkið hjá Belgia.

Abessinía undir Italia.

Abessinía hevur enn onga lukku notið undir Italia. Tess uttanríkisandil er sokkin niður í einki. Hin harðasta og mis-kunnleysasta viðferð er vörðin hvørjum Abessiníara í lut, um hann hættir sær at lata frælsis-ynskir koma til sjóndar.

Hesin ræðuligi harðskapur hevur komið Italia eitt sindur tvørt fyrri. Bæði England og Frakland hava givið ilt at sær inná Italia fyrri tess atburð, sær-liga er ástalað ta ræðuliga hópa-dráp og oyðing av Abessiníarum aftaná álopið á hin ítalska høvdingin í Abessinía.

Nú frættist, at 200 av teim verstu ítalsku yvirgangskropp-unum eru átvfstr heim aftur til Italia.

Stjórnarherurin sligið Franco við Guadalajara- frontin.

Villur óróur og óskipan hjá
uppreisnarmonnum. - Bøndur í
Andalusíu gera uppreisn.

Ein tíðindamaður, ið fylgir við uppreisnarmannaherinum sigur frá, at tað er mikið rumbul ímillum tær ymsu herdeildirnar. Summasaðni sláast Italianmenn móti hvørjum øðrum, og Marokkanararnir eru illa noyðdir við teirra »svanga lute«. Teir kríggjast tí sum harðast uppá »egin hende« — og sláast eisini stundum móti hvørjum øðrum.

Hitt heilt og als miseyðnaða álop við Guadalajarafrontin hjá Italianmonnum hevur elvt Franco at avseta hin ítalska herfø-arin, og hevur hann sjálvur tikið kríggssleiðsluna við henda front.

Við Guadalajarafrontin hava stjórnarmenninir ikki bert rikið uppreisnarmennin, men teir hava tikið so stórt strekki av landi her, at teir nú hava vunnið